

Forholdet mellem frivillige og obligatoriske medfinansieringsmodeller må der på ny findes nye løsninger på. Både Folketingets Finansudvalg og Udenrigsudvalg har været på besøg i New York for at se på FN's økonomiske kontrolfunktioner. Vi har bidraget med konstruktive forslag til at få revisioner og revisorer sat ind i systemet. Vi vil gerne opfordre både regeringen og Folketinget til at forfølge dette konstruktive spor.

I FN-regi er man nu kommet et skridt videre hen imod en international retsinstans. Danmark bør støtte dette arbejde, så FN's handlemuligheder bedres, når international ret skal håndhæves.

Det er en ganske frygtelig oplevelse af afmagt, vi alle får, når vi ser, hvordan det internationale tribunal i Haag stækkes af lokale kræfter, sådan at de mennesker, som påstås at have begået kriminelle handlinger mod menneskeheden, stadig går frit rundt iblandt os og stadig har mulighed for at sprede skræk og terror og krænke lov og ret.

Dette kan, som så mange andre angreb mod FN, ikke lægges FN til last – men de regeringer, som kan, men ikke gør det, som vi anstændigvis må forlange af dem. FN og det, som FN kan samle verdens regeringer om, fortjener vores fulde støtte og al den politiske opbakning, som vi kan samle som et lille land.

Socialdemokratiet har forventninger også til FN's nye generalsekretær i retning af reformudspil, en vitalisering og en reorganisering af organisationen. Socialdemokratiet ønsker at bidrage til et styrket FN, et FN som partner til at bringe regeringer sammen om nye løsninger.

Og jeg skal til sidst udtale, at Socialdemokratiet kan støtte det fremsatte dagsordensforlag.

Ulla Tørnæs (V):

Jeg vil gerne indlede med at takke forespørgeren for at have taget initiativ til denne vigtige debat. Jeg ville ligeledes gerne, hvis ellers han havde været her, takke udenrigsministeren for en god besvarelse, der på trods af sin blanding af optimistiske og pessimistiske toner alt andet lige var en utrolig realistisk gennemgang af de aktuelle problemstillinger, som vi som del af det internationale samfund står over for.

Diskussionen om reform af FN-systemet er ikke ny, nok snarere tværtimod. Jeg husker selv, hvordan jeg i begyndelsen af 1980'erne var med til i ungdomspolitisk regi at diskutere reform og effektivisering af det tunge FN-system. Det var

under den kolde krig, og udsigterne til forandring var særdeles begrænsede. FN havde indrettet sig efter datidens magtstrukturer. Så kom Murens fald og den kolde krigs afslutning, men det har desværre endnu ikke medført konstruktive ændringer af FN-systemet.

Jeg siger ikke dette for at fremhæve mig selv, men blot for at understrege, at det er et spørgsmål, der interesserer langt flere, end man umiddelbart skulle tro, også de unge. Men hvorfor er diskussionen om FN overhovedet interessant, og hvorfor vedkommer den os alle?

Jo, det gør den, fordi vi alle har indset, at der findes en række opgaver, som det er mest hensigtsmæssigt at vi løser i et internationalt fællesskab. Til brug herfor ønsker vi alle et velfungerende og effektivt internationalt organ. Ikke mindst som et lille land er vi jo særlig afhængige af omgivelserne. Derfor har kollektiv fred og sikkerhed altid været Danmarks førsteprioritet.

Forespørgslen i dag handler konkret om to emner: For det første en demokratisering af FN og dets institutioner og for det andet en sikring af FN's handlekraft i forhold til sikkerhedsmæssige, miljømæssige og sociale problemer. Jeg synes imidlertid, der mangler et tredje vigtigt element, nemlig hvordan vi sikrer FN's handlekraft i forhold til respekt for basale menneskerettigheder. Det vil jeg vende tilbage til.

Når vi taler om en reform af FN, er det nødvendigt klart at definere, hvilke opgaver vi ønsker, at FN skal varetage i det 21. århundrede. FN's fremtidige opgaver kunne være:

Sikring af de basale menneskerettigheder, indsats i krig bl.a. med stående styrker som en fredsbevarende stødpude mellem nationer og til indsats i borgerkrige og etniske konflikter, fremme af samarbejdet mellem nord og syd, miljøbeskyttelse og udviklingsbistand.

Ændrede opgaver kræver ændrede strukturer. Her redegjorde ministeren grundigt for, hvordan man bl.a. på nordisk initiativ allerede har ændret en række FN-organisationers beslutningsorganer, og det lød bestemt ganske fornuftigt.

Ændrede opgaver kræver som sagt ændrede strukturer, men ændrede geopolitiske magtforhold kræver ligeledes ændrede strukturer. Den geopolitiske magtstruktur har ændret sig væsentligt siden Anden Verdenskrigs afslutning. Hvor militæret tidligere var en vigtig udenrigspolitisk magtfaktor, spiller økonomi i dag en langt større rolle i det verdenspolitiske magtspil. Det er specielt aktuelt i relation til Sik-